

ІНСТИТУТ педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ «НАУКОВА МОЛОДЬ-2023»

21 листопада 2023 року

Рада молодих вчених НАПН України,
Рада молодих учених при МОН України,
Рада молодих вчених Інституту цифровізації освіти НАПН України,
Рада молодих вчених Інституту соціальної та політичної психології НАПН України,
Рада молодих вчених Інституту проблем моделювання в енергетиці ім. Г.Є. Пухова НАН України,
Рада молодих вчених Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу,
Рада молодих вчених Державного науково-дослідного інституту МВС України,
Рада молодих вчених Міжрегіональної Академії управління персоналом,
Офіс підтримки вченого,
Рада молодих вчених ДНУ «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»,
Рада молодих вчених Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України,
Рада молодих вчених Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» НААН України,
Державний університет «Житомирська політехніка»

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ХІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
«НАУКОВА МОЛОДЬ-2023»**

21 листопада 2023 року

м. Київ

УДК 378: 044 : 001.37

З 18

Збірник матеріалів XI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених «Наукова молодь-2023» (Київ, 21 листопада 2023 р.). / упоряд.: А. Яцишин. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2023. 338 с.

ISBN 978-617-8282-02-8

Матеріали надруковані в авторській редакції. За достовірність фактів, посилань, відповідальність несуть автори публікацій та їх наукові керівники.

Рекомендовано до друку Вченими радами
Державної наукової установи «Український інститут науково-технічної експертизи та інформації» та Інституту цифровізації освіти НАПН України.

Збірник матеріалів містить наукові статті та тези доповідей поданих на XI Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих вчених «Наукова молодь-2023», що відбулася 21 листопада 2023 року. Матеріали подані на конференцію були розглянуті під час роботи таких секцій: сучасний стан і перспективи використання цифрових технологій в освіті та інших галузях; актуальні проблеми соціальної та політичної психології; освітній процес в умовах воєнного стану: проблеми та шляхи вирішення; сучасні проблеми в галузі енергетики; інтеграція молодих вчених у міжнародний науковий простір: досвід та перспективи. В рамках конференції було проведено різні заходи для молодих вчених: дискусія «Співпраця Рад молодих вчених для оптимізації зусиль у формуванні молодих дослідників»; презентація проєктів для молодих вчених; круглий стіл «Штучний інтелект для вченого: можливості та перспективи»; майстер-клас «Застосування штучного інтелекту для наукових досліджень».

Збірник адресовано всім хто цікавиться сучасними науковими дослідженнями.

Подяка. Автори публікації вдячні захисникам України за можливість продовжувати працювати та займатися науковою і викладацькою діяльністю у період війни.

**З вдячністю Збройним силам України!
З вірою у перемогу України!**

ISBN 978-617-8282-02-8

© Колектив авторів, 2023
© УкрІНТЕІ, 2023
© ІЦО НАПН України, 2023

Процик Любов. Значення цифрових технологій у наданні психологічної допомоги дистанційно.....	227
Прядка Ірина. Психолого-педагогічна характеристика дітей із різними видами порушень розвитку.....	232
Сабатович Наталія. До питання актуальних проблем сучасної соціальної психології.....	234

СЕКЦІЯ 3. ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Бадак Максим. Правові аспекти реалізації права на доступність освіти в умовах воєнного стану.....	236
Бутенко Ольга. Дистанційна освіта – не перешкода якості освітнього процесу в умовах воєнного стану.....	239
Єфремов Арсен, Варнавська Інна. Ефективність дистанційного навчання в умовах активних бойових дій: досвід Херсонського державного аграрно-економічного університету.....	241
Кичан Олександра. Важливість занять з фізичного виховання під час воєнного стану	245
Кравченко Єлизавета, Єфремова Анастасія, Куйдіна Тетяна. Вплив воєнного стану на навчання студентів.....	247
Лебедєва Анастасія. Вивчення менеджменту та маркетингу під час війни.....	252
Маніяк Віталій. Стан та шляхи модернізації правової освіти на шляху розбудови демократичних цінностей держави.....	254
Марді Дік Даш Діана, Крупський Олександр. Стратегії поліпшення соціально-психологічного стану учнів та педагогів під час війни.....	257
Пальгуй Інна. Емоційний інтелект і психологічна компетентність вчителів природничих наук як педагогічна проблема.....	260
Прима Вікторія, Гришко Віолетта. Освітній процес в умовах воєнного стану: проблеми та шляхи вирішення.....	262
Сегеда Тетяна. Особливості організації навчального процесу в кризових умовах: перцепція та шляхи реалізації суб'єктами університетського середовища.....	264
Сідлецька Оксана, Петрова Юлія. Стратегічні напрямки розвитку закладів вищої освіти у контексті суб'єктності студента.....	269
Склярова Ірина. Вплив воєнного конфлікту на доступ до освіти та роль викладачів у забезпеченні стабільності та розвитку освітнього процесу.....	271
Тертична Таїсія. Формування резильєнтності майбутнього вчителя в умовах воєнного стану.....	274
Хлебнікова Варвара. Особливості проявів емоційного вигорання викладачів в умовах дистанційного навчання.....	278
Яковець Ольга. Шкільна освіта в умовах воєнного стану: актуальні проблеми та шляхи їх вирішення.....	279
Яцишин Анна. Підготовка аспірантів в умовах відкритої науки.....	283

СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ В ГАЛУЗІ ЕНЕРГЕТИКИ

Борецька Ірина, Джура Наталія. Сучасні проблеми енергетики та вирощування енергетичних культур.....	285
Гавриляк Надія, Лопачак Марія, Бойчишин Лідія. Потенціал використання аморфних металевих сплавів у водневій енергетиці.....	287
Горський Віталій. Системи Ко- та ТРИгенерації.....	289
Григоренко Віктор, Мигуля Вікторія, Гулевський Вадим, Постол Юлія. Сучасні проблеми енергетики та можливі способи їх вирішення.....	293
Ковальчук Аліна, Прима Вікторія. Сучасні проблеми в галузі енергетики.....	295
Лешенко Юлія, Мороз Ігор. Використання smart grip як інструменту підвищення енергоефективності.....	298

ДИСТАНЦІЙНА ОСВІТА – НЕ ПЕРЕШКОДА ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Бутенко Ольга,

ВСП «Краматорський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган – Барановського», м. Кривий Ріг

Науковий керівник:

Бойко О.В.

Соціальне самопочуття молоді є одним з головних показників розвитку суспільства, а проблема формування її свідомості — однією з провідних у сьогоденні. Для того щоб формування молоді відбувалося адекватно суспільним процесам, необхідно визначити її роль і місце в суспільстві, з'ясувати її труднощі та проблеми. Серед них є традиційні — кохання, дружба, пошуки сенсу життя, створення сім'ї. Але, досить часто, обставини бувають сильніші за нас.

Через повномасштабне вторгнення Російської Федерації на територію України, відбулися помітні зміни в організації навчального процесу в закладах освіти як нашої країни в цілому, так і у Відокремленому структурному підрозділі «Краматорський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган - Барановського».

Останні події в Україні, зокрема навчання в умовах воєнного стану, який вплинув на всі сфери діяльності громадян, сприяли переходу на самоосвіту та дистанційне навчання.

Упроваджуються технології дистанційної освіти, починаючи з початкової школи. За кілька останніх місяців всі навчальні заклади України перейшли на дистанційне та змішане навчання, педагоги активно вчаться використовувати можливості мережі Інтернет та сучасні комунікаційні технології для створення власного ефективного освітнього онлайн-простору [2, с.4].

Через воєнний стан більшість закладів освіти у всій країні вимушена була перейти на новий режим роботи. Заклади фахової передвищої освіти перейшли на змішане та віддалене навчання. Відокремлений структурний підрозділ «Краматорський фаховий коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Михайла Туган - Барановського» успішно виконав цей перехід.

В наш час існує велика кількість різноманітних форм реалізації систем віддаленого навчання як на основі вільного програмного забезпечення, так і комерційного. Залишилася справа за вибором [2, с.10]. Оскільки наш коледж використовує другий рік сервіси Office 365, ми тільки напрацьовуємо досвід.

Основні ролі користувачів в Office 365:

- Адміністратор
- Педагог
- Студент [2, с.11].

Впровадження Office 365 в навчальний процес ми почали з Microsoft Teams (MS Teams, Teams) – це онлайн сервіс для командної роботи, який забезпечує в одному робочому просторі функції спілкування, управління задачами, контентом та додатками [2, с.12].

Це цифровий центр, якого потребують педагоги і керівники освітніх установ. Він об'єднує розмови, контент і додатки в одному місці, оптимізуючи робочий процес для адміністраторів і дозволяючи педагогам створювати яскраві, персоналізовані навчальні середовища. За допомогою команд (груп) можна створювати аудиторії для спільної роботи, персоналізувати навчання за допомогою завдань, спілкуватися з колегами в професійних навчальних спільнотах і оптимізувати спілкування зі співробітниками. Будучи віртуальною платформою для проведення відео-зустрічей, Teams містить функції та інструменти, які здатні забезпечити продуктивну спільну роботу на онлайн- заняттях з використанням відеозв'язку [2, с.13].

Освітній контент в Microsoft Teams розміщується як у вигляді окремих файлів, так і у вигляді сервісів і їх ресурсів (навчальний відео, навчальні сайти, тощо). До кожного навчального заняття, яке організовується засобами Microsoft Teams, проводиться підготовча робота:

- попередня підготовка освітнього контенту і розміщення контенту в One Drive;
- розміщення необхідних посилань на ресурси, наприклад, відео;
- розміщення файлів;
- сторінок записників OneNote;
- публікація в загальному для групи студентів каналі («Загальне») інструкцій по ходу проведення заняття.

На дистанційних заняттях з використанням відеозв'язку чат використовується як віртуальна аудиторія для організації і проведення групових навчальних занять (в тому числі, в окремих підгрупах (каналах) групи).

Крім того Teams, за умови використання мобільного додатку, це засіб оперативного зв'язку з викладачем, наприклад для позапланових консультацій, як інструмент зворотнього зв'язку [2, с.14].

Microsoft Teams, яким користується понад 280 млн людей по всьому світу, є невід'ємною частиною повсякденної роботи підприємств і навчальних закладів, які використовують цей сервіс для здійснення дзвінків, планування зустрічей та організації робочого процесу.

Патріотичне виховання у нашому коледжі здійснюється під час проведення навчальних занять, через систему виховних заходів, як внутрішніх, так і обласних, написання науково-дослідницьких робіт. Куратори груп у своїй роботі керуються Конституцією України, Концепцією Національно-патріотичного виховання, Національною програмою «Діти України», нормативними документами, наказами, розпорядженнями Президента України, Міністерства освіти і науки, обласного управління освіти, наказами адміністрації коледжу.

Педагогічний колектив коледжу спрямовує свої зусилля на виховання студентів у дусі патріотичного обов'язку, готовності до військової служби. Патріотизм в Україні традиційно завжди мав духовні корені, насичені Православною вірою, яка вчить нас любити Батьківщину, як рідну матір, а якщо треба буде, то захищати її до останньої краплі крові. Сьогодні, у час війни, нерідко спостерігаємо випадки відмови щодо виконання святого для кожного громадянина військового обов'язку.

Перед сучасною освітою, а надто вищою, стоїть надскладне завдання не лише готувати висококваліфікованих і конкурентоспроможних фахівців, добре обізнаних

у конкретній практично-предметній галузі, а й формувати гармонійну, усебічно розвинену особистість зі стійкими світоглядними уявленнями та ціннісними орієнтирами, здатну протистояти численним викликам, породженим стрімким технологічним розвитком людства [1, с.8].

В умовах воєнного стану при дистанційній освіті суттєву допомогу у спілкуванні зі студентами здійснюють електронні засоби зв'язку.

Завдяки правильно організованій виховній роботі в коледжі, наші студенти разом з кураторами та адміністрацією приймають участь не тільки у внутрішніх заходах коледжу, а й майже у всіх заходах національно – патріотичного виховання, які проводить КЗ «Донецький Палац молоді «Юність» на чолі з Департаментом освіти і науки Донецької облдержадміністрації:

Героїчні й водночас драматичні й навіть трагічні події останнього часу спонукають до оновлення експозицій краєзнавчих музеїв, заповідників та кімнат бойової слави, зокрема щодо інформації про учасників бойових дій та волонтерів з даної території.

Процес патріотичного виховання в нашому коледжі має випереджувальний характер, відповідає віковим і сенситивним періодам розвитку підлітків та особистісним характеристикам.

Список використаних джерел:

1. Історія науки й техніки: навч. посіб. / Р. В. Гула, І. Г. Передерій, О. В. Вітринська, Л.Б. Гаращенко. К. : «Каравела», 2020. 240 с.
2. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ліко-школа» Організація платформи дистанційного навчання за допомогою сервісів Microsoft Office 365 Education. Дороговказ для навчальних закладів і творчих педагогів, розроблений на прикладі успішного впровадження й апробації у Ліко-школі. Київ 2020 р.

*****

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ АКТИВНИХ БОЙОВИХ ДІЙ: ДОСВІД ХЕРСОНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Єфремов Арсен, Варнавська Інна,

Херсонський державний аграрно-економічний університет

Актуальність теми пов'язана з необхідністю вивчення ефективних методів дистанційного викладання в умовах активних бойових дій. Херсонський державний аграрно-економічний університет – один із найперших, що опинився спочатку під окупацією, а зараз – на лінії зіткнення, однак весь час не припиняв надання навчальних послуг і продовжував вдосконалюватися.

Перед початком повномасштабного вторгнення Херсонський державний аграрно-економічний університет вже мав певний досвід проведення занять у дистанційному форматі через карантинні обмеження, пов'язані з Covid-19. Однак, початок повномасштабного вторгнення застав усіх зненацька. Тому університету та загалом усьому суспільству необхідний був час, аби прийти до тями. Особливо, зважаючи на те, Херсонська область була однією з найперших на шляху окупанта, людям в першу чергу необхідно було підготуватися до захисту свого життя. То ж, зважаючи на таку ситуацію, в університеті було введено двотижневі канікули.